

MIROSLAV MATOŠEVIĆ, DIREKTOR TURISTIČKE ZAJEDNICE SBK/KSB



DRAGULJI BOSANSKOHERCEGOVAČKE BAŠTINE U SKLADU SA SAVREMENIM SADRŽAJIMA

Tekst Rašid Hakić
Fotografije TZ SBK/KSB

Prirodne ljepote i bogato kulturno-historijsko naslijeđe elementi su koji Bosnu i Hercegovinu svrstavaju u nezaobilazne turističke destinacije u makro okruženju. O tome svjedoči i povećanje broja poklonika koji pohode brojna mjesta što privlače ljepotom, sadržajnom ponudom i kvalitetnom uslugu. Sa kojim turističkim potencijalima raspolaže područje srednje Bosne i šta je neophodno učiniti u stimulanju još progresivnijeg razvoja i povećanja turističkih resursa predstavio je Miroslav Matošević, direktor Turističke zajednice SBK/KSB.



BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Matošević, kada je osnovana Turistička zajednica na čijem ste čelu i šta predstavlja osnovne odrednice vašeg rada?

M. MATOŠEVIĆ:

Turistička zajednica SBK/KSB osnovana je 1998. godine kao druga u FBiH sa općenitom osnovnom misijom i vizijom, shodno statutu i

drugim važećim dokumentima, a to je unapređenje i razvoj turizma.

Naše aktivnosti težišno su usmjerene na promociju unapređenja kvalitete smještajnih kapaciteta, privatnog sektora i destinacija. Važan segment jeste i ukazivanje lokalnim zajednicama i kantonalnim vlastima o značaju turizma, između ostalog i u

privrednom smislu, sa spoznajom koji se sve benefiti mogu imati od turizma, djelatnosti komplementarne sa drugim gospodarskim aktivnostima.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kakva je organizaciona i kadrovska struktura TZ SBK/KSB?



Provesti ljetne dane na planini često može biti puno bolja opcija od odlaska na plažu.

Živopisni vlašićki pejzaži i svjež zrak pozivaju Vas da uživate u šetnjama, planinarenju ili raznim sportovima...

Odlučite li se neki od predstojećih ljetnih dana provesti na Vlašiću, napravite sebi uslugu. Čak i ako se odlučite za jednodnevni izlet, blagotvoren utjecaj planine na naše fizičko i psihičko zdravlje je zadivljujuće. Jedna od destinacija na Vlašiću koju nikako ne biste trebali zaobići jeste turističko naselje EKO-FIS Vlašić koje svake godine dopunjuje i proširuje svoju ponudu.

Osim u postojećih 7 eko kuća i 52 apartmana, od ove godine smještajni kapaciteti su prošireni sa još 30 ležaja. U objektu u kojem se ranije nalazio restoran sa konferencijskom salom uređeno je deset modernih apartmana koji nude udoban smještaj sa pogledom na ski stazu, jezera i borovu šumu. Predhodno je izgrađen novi restoran koji je smješten između ski staze i sportskih terena. Prelijep pogled, izuzetno ugodan ambijent i ukusna domaća hrana, ono je što najbolje opisuje ovaj restoran i sasvim sigurno ispunjava očekivanja gostiju.

Kao turistička destinacija, EKO-FIS Vlašić je interesantan različitim profilima gostiju; rekreativcima, avanturistima, sportistima ali i poslovnim grupama, jer ponudom, sadržajem i kapacitetima može da udovolji njihovim potrebama. Sve je na jednom mjestu-koncept preduzeće FIS, utkan je i u njihovo turističko naselje koje objedinjuje smještajne kapacitete, gastro ponudu, sportsko-rekreativne sadržaje i jedinstvenu prirodu.

www.eko-fisvlasic.ba



Ponuda EKO-FIS-a:

- udoban smještaj
- ukusna tradicionalna hrana
- sportski tereni
- adrenalinski park
- paintball
- šetačke staze
- mini zoo vrt



M. MATOŠEVIĆ:

Prošle godine, usljed negativne finansijske situacije, morali smo uraditi reorganizaciju Turističke zajednice SBK/KSB. Imali smo ispostave u općini Kiseljak za lepenički dio srednje Bosne, u Travniku za lašvanski dio i u Jajcu za vrbaski dio županije.

Međutim, kako usvajanja Zakona o turizmu nema više od tri godine na području FBiH, bili smo prinuđeni ukinuti navedene ispostave i čekamo neka bolja vremena da bi ih ponovo vratili u rad. Iz navedenih razloga smanjili smo i broj zaposlenih sa osam na tri, koji su sa visokim obrazovanjem iz raznih oblast, od inženjera poslovne informatike, diplomiranog žurnaliste i mene kao diplomiranog menadžera turizma i ugostiteljstva.

BISER DO BISERA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje su osnovne karakteristike SBK/KSB s aspekta bogastva kulturno-historijske baštine?

M. MATOŠEVIĆ:

Srednja Bosna proteže se od Jajca do Fojnice i time obuhvaća niz cjelina koje na neki način nisu geografski povezane, čime je kulturno-historijska bašina raznolika i bogata. Sama činjenica da na području općine Jajce ima trideset proglašanih nacionalnih spomenika, a u općini Travnik sedamnaest, te da imamo stećke koji su UNESCO-ov spomenik kulture, to na najbolji način potvrđuje raznolikost i bogastvo kojim raspolažemo.

ZIMSKI TURIZAM

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kojim resursima SBK/KSB raspolaže po pitanju zimskog turizma ?

M. MATOŠEVIĆ:

Kada govorimo o srednjoj Bosni moramo je posmatrati kao destinaciju koja ima najveću koncentraciju skijaških centara u Bosni i Hercegovini, njih sedam, sa specifičnostima i svojevrsnim atrakcijama. Imamo manje skijaške centre, prilagođene skijašima početnicima i rekreativcima kao što su Busovačka planina, Pridolci, skijaški centar Rostovo kod Bugojna, te skijaški centar u Jajcu. Raspolažemo i sa destinacijama prilagođenih iskusnijim skijašima, a to su ski centar Brusnica na Vranici kod Fojnice, ski centar Vlačić kao jedan od najpoznatijih u Bosni i Hercegovini, te ski centar Raduša utemeljen prije pet godina i spada u red najboljih u Bosni i Hercegovini, sa modernom infrastrukturom, te prelijepim i raznovrsnim skijaškim stazama. Obilježje navedene ponude čini kvalitetan smještaj izgrađen u proteklih dvadesetak godina kao i dobra gastro ponuda, koja je odličan privlačni motiv.

Poseban specifikum Vlačića kao ski centra, jeste cjenovna elastičnost ponude, gdje je na aspolaganju noćenje od 100 eura u objektu sa pet zvjezdica, uz istovremenu mogućnost u susjednom objektu za 100 eura noćenje za deset osoba.



To potvrđuje i otkrivena kulturno-povijesna baštinu iz prapovijesnog doba u Han Biloj pa sve do modernih vremena, a najzanimljiviji je period srednjeg vijeka, sa stećcima i utvrđenjima do perioda turskog i austro-ugarskog perioda, što daje svojevrsnu specifičnost ovom

području.

Primjera radi u Travniku, na mikro području, nalazi se arhitektura austro-ugarskog i turskog perioda, te srednjeg vijeka, što predstavlja posebno bogastvo i zanimljivost. Još jedna potvrda obilja tragova ranijih vremena je u općini Kreševo, koja ima



Jajce

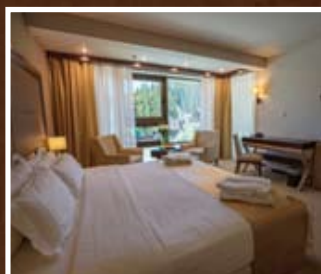
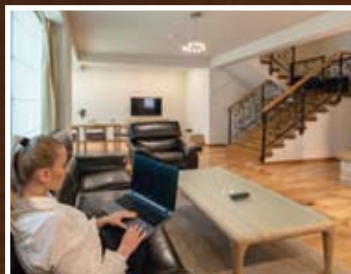


BL  NCA RESORT & SPA

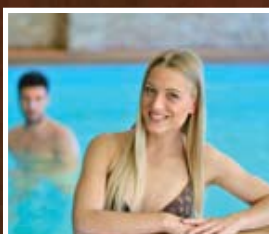
Hotel Blanca Resort & Spa *****
Babanovac bb
72 270 Travnik, BiH



Hotel Blanca Resort&Spa, vaše utočište mira i relaksacije!



Telefon: 00 387 30 519 900
E-mail:
sales@blanca-resort.com
repcija@blanca-resort.com



www.blanca-resort.com

Fojnica



najveći broj nacionalnih spomenika po glavi stanovnika.

Prošle godine nekropola stećaka Maculje proglašena je svjetskim spomenikom kulture sa statusom najveće kategorije. Već sam naveo da na području općine Jajce imamo trideset nacionalnih spomenika, od jevrejskog groblja do Hrama boga Mitrasa, tvrđave i graditeljske cjeline iz Srednjeg vijeka, pa do sakralnih objekata kao što je toranj Svetom Luki, crkve Svete Marije, te Esme Sultan džamije.

U Travniku imamo nacionalne spomenike u nadležnosti mjesnih zajednica kao što je Katolički školski centar, Turbeta, Šarena

džamija, te druge džamije koje sa svojim popratnim dijelovima prave graditeljsku cjelinu.

Prošle godine na području srednje Bosne proglašena su još dva nacionalna spomenika i to Kašten u Kiseljaku i stara džamija na području općine Travnik. Time iz godine u godinu dobijamo nove nacionalne spomenike kao što su Stare kuće u Kreševu, a slična situacija je na području svih dvanaest općina županije.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koji projekti karakterišu rad Turističke zajednice kojom rukovodite?

M. MATOŠEVIĆ:

Turistička zajednica SBK/KSB je prije tri godine pokrenula program razvoja zimskog turizma, a sukladno time nositelj smo organizacije Ski openinga u srednjoj Bosni, koji se održava na Vlašiću, gdje se u dane vikenda ostvaruje oko dvadeset tisuća noćenja.

Organizacijom je uključeno svih sedam ski centara, te lokalna zajednica, kantonalne vlasti, privatni subjekti i turističke agencije. Radi se o klasičnom obliku destinacijskog menadžmenta, odnosno suradnje i interesa javnog i privatnog sektora, s ciljem popularizacije zimske turističke ponude na području Srednje Bosne, na što smo jako ponosni. Zbog upitnih

Travnik





Provedite odmor u Reumalu



365,00 KM
Cijena po osobi

5 punih pansiona
poklon bon wellness centra od 50,00 KM
neograničeno korištenje sauna
neograničeno korištenje spa&wellness bazena

20% popusta na ostale wellness usluge
1/2 sobe (kablovska, telefon, internet)
besplatan parking, besplatan Wi-Fi
17% PDV, boravišna taksa i osiguranje uključeno



Informacije i rezervacije: tel: 00387 30 838 800 • 838 801 • 838 802, fax: 838 848
rezervacije@reumal.ba wellness@reumal.ba www.reumal.ba

📍 Lječilište "Reumal" Fojnica 📍 Wellness centar Reumal

KLJUČNO USVAJANJE ZAKONA

BH BUSINESS MAGAZINE:

U oblasti pružanja turističkih i ugostiteljskih usluga evidentno je sivo tržište i nelojalna konkurencija. Kako riješiti to pitanje?

M. MATOŠEVIĆ:

To je vrlo lako riješiti. Potrebno je donošenje kantonalnog zakona koji tretira pitanje registriranog hotelskog smještaja. Na području srednje Bosne 87 posto registriranih hotela su prijavljivali goste i plaćali naknadu po tom osnovu i radi se o odgovornim hotelijerima. Sivo tržište koje je ključno u tome jesu privatni iznajmljivači u stanovima, vikendicama, vidend objektima i apartmanima koji nisu u sustavu registracije. Zapravo, na neki način ne možemo kriviti ni njih jer je zakon o ugostiteljsko-turističkoj djelatnosti sadržavao rigorozne mjere, od fiskalizacije do prijave djelatnosti i prijave radnika. Sve to nije bilo isplativo i primoravalo ih je da rade na crno. Ono za što sada postoji mogućnost jeste registracije privatnih iznajmljivača na razini općina i u skladu sa zakonom o ugostiteljsko-turističkoj djelatnosti, pri čemu bi se prijavili i plaćali godišnji paušal, po uzoru na Republiku Hrvatsku. Na taj način dobit ćemo i kategorizaciju objekata po kvaliteti, te veliki broj smještajnih kapaciteta, oko dvadeset tisuća postelja u privatnom smještaju. Samo na području Vlačića ima oko jedanaest tisuća postelja u vikend objektima. To bi i Turističkoj zajednici obezbijedilo sredstva po pitanju boravišne pristojbe, čime bi se mogla raditi kvalitetnija promocija turističkih potencijala. Znači, donošenjem zakonske osnove na razini FBiH ili kantona je i interes privatnog sektora, čime se dovodi do smanjenja sivog tržišta, a time i smanjenja nelojalne konkurencije.

finansijkih sredstava ne ulazimo u druge ozbiljnije programe, ali naše djelovanje usmjereno je na pomoć u marketinškim i drugim aktivnostima svih manifestacija koje se održavaju na području od Fojnice do Jajca, kao što su vjerske manifestacije Sveti Ivo i Ajvatovica, te sportskih manifestacija raznog karaktera, od kojih i održavanje različitih utrka. Tu je i organizacija Vlačićkog maratona u brdskom biciklizmu koja se po prvi put organizira na ovom području, uz učešće oko tristotne takmičara iz Bosne i Hercegovine i inozemstva, u organizaciji biciklističkog kluba Vitez i Turističke zajednice, koji ima šanse razvoja u narednim godinama.

BITAN ELEMENT PRIVREDNOG RAZVOJA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje mjesto u Bosni i Hercegovini zauzima turizam s aspekta privrednog razvoja i u kojoj fazi se nalazi u odnosu na turistički razvijene zemlje?

M. MATOŠEVIĆ:

Uzimajući u obzir komparativne prednosti za razvoj turizma, odnosno prirodno, kulturno-historijsko nasljeđe, geoprometni položaj i druge faktore, te značaj za ekonomiju države, turizam u ekonomskim politikama Bosne i Hercegovine zauzima značajno

mjesto u funkciji razvoja.

I pored raznolikog bogatstva turističkih potencijala, turizam u Bosni i Hercegovini se nalazi u početnoj fazi razvoja u odnosu na razvijene turističke zemlje, ali sa permanentnom stopom rasta u dolascima, ostvarenim noćenjima i turističkom potrošnjom gdje spada u red svjetskih zemalja sa brzo rastućom stopom.

U tom kontekstu turizam Bosne i Hercegovine je sa perspektivom u razvoju i značajan je faktor u ekonomiji države. Jedna od značajnih prednosti razvoja turizma u Bosni i Hercegovini je strateška orijentacija u njenom razvoju susjednih država Hrvatske, Crne Gore i Srbije, gdje je niz turističkih



itinerera naslonjeno na zemlje u bližem okruženju, što u budućim perspektivama u zajedničkim djelovanjima predstavlja priliku u stjecanju djelotvornije konkurente prednosti regionalnog karaktera.

Prema procjenama datim u Globalnom izvještaju o konkurentnosti u turizmu za 2010. godinu, procjenjuje se da industrija turizma, što podrazumijeva uži pristup turizma sa direktnim efektima u ugostiteljstvu, hotelima i drugim djelatnostima, ostvaruje 461 mil. dolara GDP, odnosno da učestvuje u GDP BiH sa 2,9 posto, a da upošljava 26.000 radnika i učestvuje u ukupnoj zaposlenosti sa 2,3 posto.

Međutim, turistička privreda, odnosno širi pristup turizmu koji uključuje i indirektno efekte u djelatnostima povezanim sa turizmom, a to su trgovina, bankarstvo, financije, usluge zabava, građevinarstvo, sport, kultura i ostalo, nosi mnogo veće efekte za BiH. Tako se procjenjuje da stvara 1.637 miliona dolara GDP i da turistička privreda učestvuje sa 10,3 posto u GDP BiH, te da stvara 95.000 radnih mjesta i učestvuje u ukupnoj zaposlenosti sa 8,3 posto.

Turizam preko ekonomskih funkcija ostvaruje značajnije učešće u širem pristupu koji uključuje i indirektno efekte u

djelatnostima povezanim sa turizmom nego u užem pristupu. S obzirom da je Srednjobosanski kanton/Kanton Središnja Bosna, prema evidentiranim dolascima i ostvarenim noćenjima na trećem mjestu, nakon Kantona Sarajevo i Hercegovačko-Neretvanskog kantona, ekonomski učinci kroz turističku djelatnost imaju veliki značaj u sveukupnom razvoju kantona, a time i općine Travnik.

S obzirom da Federalni zavod za statistiku ne raspolaže sa podacima iz oblasti turizma na općinskom nivou, učešće turizma je predmet procjena.

Na području općine Travnik u 2014. godini registrovano je zaposlenih 12.069 osoba, gdje je prema procjenama učešća u turizmu u užem smislu zaposleno 543 osobe, odnosno 4,5 posto od ukupnog broja.

Također, na području općine Travnik u 2014. godini ukupan GDP je iznosio 360.356,00 BAM, gdje je prema procjenama učešća u turizmu u užem smislu taj iznos 20.900,00 BAM, odnosno 5,8 posto od ukupnog iznosa, odnosno 126.125,00 BAM, što je 35 posto od ukupnog iznosa u širem smislu. Na osnovu procjena, bez detaljnije analize velikog udjela turističkih aktivnosti u „sivoj“ ekonomiji koja nije evidentirana, iz navedenog je

vidljiv značaj turizma u sveukupnom razvoju općine Travnik.

MEĐUKANTONALNA SARADNJA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje vidove promocije koristite u širem okruženju i Bosni Hercegovini?

M. MATOŠEVIĆ:

Po pitanju promocije koristimo komponente marketing miksa.

Jedan od osnovnih vidova je nastup na sajmovima, pri čemu smo realizirali učešće na najvećim i najboljim turističkim sajmovima kao što je beogradski, te sajmu u Berlinu.

Pri tome smo vodili računa o finansijskim mogućnostima i teškoćama u poslovanju i naša učešća na sajmovima su u saradnji sa Turističkim zajednicama kantona Sarajevo, TK i HNK.

Prisutni smo i na domaćim sajmovima od kojih u Mostaru, ZEPS-u, te Danima trešnj u Mostaru.

Drugi vid na kome smo angažovani jesu promotivni i video materijal, odnosno promotivne fotografije, koje plasiramo putem naše fejsbuk stranice i fejsbuk oglasa, što se pokazalo jako uspješnim.



MIROSLAV MATOŠEVIĆ rođen je 28. 9. 1977. godine.

Opću Gimnaziju je završio u Vitezu, a akademsko zvanje stekao na Fakultetu za turizam Univerziteta u Dubrovniku na kojem je polaznik master studija.

Od 2000. godine zaposlen je u Turističkoj zajednici SBK/KSB, a od 2015. godine je direktor.

Realizirao je stotinjak projekata raznih vrsta, od onih finansiranih sredstvima EU do općinskog nivoa.

Autor je finansijskih programa i planova, biznis planova, investicionih planova u turizmu, a 34. projekta prošla su razne vrste državnih i međunarodnih aplikacija i tendera. Trenutno je, sa saradnicima, angažovan na kreiranju turističkih proizvoda od kojih planinarstva SBK, nakon čega slijedi izrada programa franjevačke ture, s ciljem spajanja sa centrom vjerskog bh. turizma u Međugorju, te programa brdskog biziklizma, identificiranja turističke ponude i unošenja u ponudu SBK/KSB, u ponudu hotela, turoperatora i turističkih agencija, aktiviranja malog poduzetništva i privatnih iznajmljivača.

Oženjen je i otac jednog djeteta.